

Position Paper: goede en toegankelijke diergeneeskundige zorg

De Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) verwelkomt de inzet van de staatssecretaris om samen met de sector te werken aan een uitvoeringsagenda voor toekomstbestendige diergeneeskundige zorg. De aandacht voor kwaliteit van zorg, professionele autonomie, arbeidsmarkt, transparantie, spoedzorg en versterking van de beroepsgroep sluit aan bij de uitdagingen waar dierenartsen dagelijks mee te maken hebben.

De KNMvD waardeert dat de staatssecretaris kiest voor samenwerking met de beroepsgroep. De vraagstukken in de sector vragen om een integrale aanpak, waarin het welzijn van het dier, de belangen van de diereigenaar en de professionele verantwoordelijkheid van dierenartsen zorgvuldig met elkaar in balans worden gebracht.

Diergeneeskunde is geen gewone markt

Tegelijkertijd constateert de KNMvD dat de staatssecretaris de conclusies en aanbevelingen van de ACM grotendeels onderschrijft. Hoewel de beroepsorganisatie in het ACM-rapport waardevolle aanknopingspunten ziet voor het versterken van de informatiepositie van diereigenaren en de professionele autonomie van dierenartsen, blijft zij kritisch op onderdelen van het rapport.

Diergeneeskundige zorg is geen gewone consumentenmarkt. Bij beslissingen over diagnostiek en behandeling spelen naast kosten ook factoren als dierenwelzijn, kwaliteit van leven, prognose, leeftijd van het dier en de financiële draagkracht van de eigenaar een rol. Deze professionele en ethische afwegingen vormen de kern van het diergeneeskundig handelen en verdienen een nadrukkelijke plaats in het vervolgtraject.

Tevreden huisdiereigenaren

De KNMvD vindt het belangrijk dat het volledige beeld uit het ACM-onderzoek wordt meegenomen. Uit het onderzoek onder huisdiereigenaren blijkt dat zij over het algemeen goed in staat zijn om weloverwogen keuzes te maken over de medische zorg voor hun huisdier. Bovendien is er geen sprake van brede ontevredenheid over de diergeneeskundige zorg.

Integendeel: huisdiereigenaren waarderen de deskundigheid, betrokkenheid en communicatie van dierenartsen sterk. De belangrijkste aandachtspunten liggen volgens het onderzoek bij transparantie over kosten en het versterken van verantwoord huisdierbezit, zodat eigenaren beter voorbereid zijn op de zorgbehoefte en de kosten die het houden van een huisdier met zich meebrengt.

Professionele autonomie vraagt heldere verantwoordelijkheden

De KNMvD onderschrijft het belang van professionele autonomie en onafhankelijke besluitvorming door dierenartsen. Wanneer maatregelen worden genomen tegen omzet- en winstgerelateerde prikkels, moet helder blijven waar verantwoordelijkheden liggen. Besluiten over bedrijfsvoering, investeringen, prijsbeleid en organisatorische keuzes

worden genomen op praktijk- of ondernemingsniveau. Individuele dierenartsen en andere veterinaire professionals in loondienst moeten hun vak kunnen uitoefenen op basis van hun professionele expertise, zonder ongewenste druk vanuit management of bedrijfsvoering.

Regulering van dierenartsenpraktijken

Veel aanbevelingen uit het ACM-rapport en maatregelen die de staatssecretaris overweegt, richten zich op de organisatie van diergeneeskundige zorg binnen praktijken. De huidige wet- en regelgeving richt zich echter vrijwel uitsluitend op individuele veterinaire professionals.

De KNMvD pleit er daarom voor om aanvullend daarop ook dierenartsenpraktijken onder een passend regulerend kader te brengen. Dat maakt het mogelijk eisen te stellen aan de organisatie van (spoed)zorg, transparantie richting diereigenaren, kwaliteitsborging, professionele autonomie en het voorkomen van ongewenste financiële prikkels. Daarnaast biedt zij een basis voor toezicht op praktijkniveau.

Hiermee ontstaat een evenwichtiger systeem waarin verantwoordelijkheden worden belegd waar zij daadwerkelijk liggen: zowel bij de individuele professional als bij de organisatie waarin deze werkzaam is.

Professionele standaarden in ontwikkeling

De KNMvD werkt inmiddels samen met CPD, Vedia's en de NVFD aan professionele standaarden op het gebied van transparantie en spoedzorg, evenals aan een plan van aanpak voor de verdere ontwikkeling van professionele standaarden.

Deze standaarden kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het aanpakken van de knelpunten die de ACM heeft benoemd. Daarbij is het wel van belang dat er voldoende ruimte blijft bestaan voor professioneel maatwerk, zodat dierenartsen kunnen inspelen op de specifieke omstandigheden van het dier, de eigenaar of praktijk.

De KNMvD vindt het daarom belangrijk dat eerst de randvoorwaarden voor ontwikkeling, beheer, implementatie en borging van deze standaarden op orde worden gebracht, voordat er afspraken worden gemaakt over de omvang en het tempo van de uitrol.

Verantwoord huisdierbezit

De KNMvD is positief over de aandacht die in het definitieve ACM-rapport wordt besteed aan verantwoord huisdierbezit. Goede diergeneeskundige zorg begint niet pas in de spreekkamer. Huisdiereigenaren dragen een grote verantwoordelijkheid voor de gezondheid en het welzijn van hun dier. Dat begint bij een bewuste keuze voor de aanschaf van een huisdier en omvat ook preventieve zorg en het kunnen dragen van noodzakelijke medische kosten.

De ACM heeft het ministerie aanbevolen om, met name huisdiereigenaren met een minimuminkomen, maatregelen te ontwikkelen die verantwoord huisdierbezit bevorderen. De KNMvD vindt het belangrijk dat verantwoord huisdierbezit een prominente plaats krijgt in het actieplan en zal dit onderwerp actief blijven agenderen in de gesprekken met het ministerie.

Niet shoppen in de spoed

Ook ten aanzien van spoedzorg vraagt de KNMvD aandacht voor de praktische realiteit. De beroepsgroep onderschrijft het belang van toegankelijke en beschikbare spoedzorg voor alle dieren in Nederland. In veel regio's vraagt dit juist om samenwerking tussen praktijken en niet om onderlinge concurrentie.

Diereigenaren hebben ook voor spoedzorg voldoende keuzevrijheid om een dierenartspraktijk te kiezen die bij ze past. Wanneer een eigenaar namelijk kiest voor een dierenartspraktijk voor de reguliere zorg van zijn of haar huisdier, kiest die eigenaar in de praktijk ook voor de manier waarop spoedzorg is georganiseerd door die praktijk. Sommige praktijken leveren deze zorg zelf, terwijl andere praktijken samenwerken met regionale dienstenkringen of gespecialiseerde spoedklinieken. Dierenartspraktijken hebben daarbij wel de taak om transparant te maken hoe hun spoedzorg is georganiseerd.

Door beperkte capaciteit, personeelstekorten en de noodzaak van een landelijk dekkend netwerk is spoedzorg in belangrijke mate een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de sector. De KNMvD ontwikkelt daarom in samenwerking met CPD, Vedias en de NVFD de professionele standaard spoedzorg, waarin duidelijke normen worden vastgelegd voor de organisatie en beschikbaarheid van spoedzorg. Echter de problematiek met betrekking tot spoedzorg is complex. De standaard stelt kwaliteitsnormen voor individuele praktijken en veterinaire professionals, maar aanvullende maatregelen zullen nodig zijn. De KNMvD en de werkgroep Spoed werken hier graag aan mee.

Het belang van het dier blijft leidend

De KNMvD kijkt uit naar het vervolg van de gesprekken met de staatssecretaris en andere betrokken partijen. Daarbij blijft één uitgangspunt centraal staan: goede diergeneeskundige zorg begint bij het belang van het dier.

De belangen van diereigenaren zijn belangrijk, maar moeten zorgvuldig afgewogen worden tegen de gezondheid en het welzijn van het dier. Voorgestelde maatregelen moeten uiteindelijk bijdragen aan goede, toegankelijke en toekomstbestendige diergeneeskundige zorg voor dier, eigenaar én veterinair professional.